

**Podsumowanie
strategicznej oceny oddziaływania
na środowisko
Planu Gospodarki Niskoemisyjnej
dla Gminy Miasto Szczecin
wraz z uzasadnieniem**

Zespół autorski:

mgr Maria Młodzianowska-Synowiec

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	7
2. Ramowy przebieg strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.....	7
3. Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie	7
4. Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko	9
5. Uzyskanie wymaganych opinii	9
6. Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu.....	10
7. Podsumowanie i wnioski z przebiegu postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	10
7.1. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko	10
7.2. Uzasadnienie zawierające uwagi i wnioski zgłoszone w toku konsultacji społecznych	11
8. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko ..	21
9. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu	21
10. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.....	22

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej
dla Gminy Miasto Szczecin

1. WSTĘP

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30–37) oraz ; ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235).

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ww. ustawy do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opinie właściwych organów (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Dyrektora Urzędu Morskiego);
- zgłoszone uwagi i wnioski;
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Zgodnie z art. 42 ust. 2 ww. ustawy organ opracowujący dokument dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko był projekt Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Miasta Szczecin.

2. RAMOWY PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegało w czterech etapach:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych opinii oraz zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu.

3. UZGODNIENIE STOPNIA SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI ZAWARTYCH W PROGNOZIE

O wymagane uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie zwrócono się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie 9. kwietnia 2015 roku działając na mocy pełnomocnictwa udzielonego przez Dyrektora Biura Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego p. Romana Walaszki.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie wniósł aby prognoza sporządzana do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Miasta Szczecina zawierała poniższe zagadnienia:

- Prognoza powinna w pełnym zakresie odpowiadać wymaganiom wynikającym z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), przy zachowaniu warunków, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 2 ww. ustawy; zalecane jest przy tym, o ile to możliwe, zachowanie układu zagadnień przedstawionego w art. 51 ust. 2 tej ustawy;
- Zwrócić szczególną uwagę na diagnozę stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, określenie przewidywanych, znaczących oddziaływań, spowodowanych realizacją ustaleń Planu oraz przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub ewentualną kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań, a także przedstawienie rozwiązań alternatywnych albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych;
- Należy przedstawić opis poszczególnych elementów środowiska dla terenów objętych projektem dokumentu ze szczególnym uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody, a także siedlisk przyrodniczych i gatunków objętych ochroną;
- Należy przeanalizować wpływ realizacji ustaleń dokumentu na poszczególne elementy środowiska (różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne), a szczególną uwagę należy zwrócić a oddziaływanie jego ustaleń ba cele i przedmioty ochrony obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 ze zm.);
- Wyniki powyższej analizy należy wykorzystać do wyznaczania i opisu najistotniejszych obszarów problemowych, analizy oddziaływań skumulowanych oraz zaplanowania środków minimalizujących negatywne oddziaływania, a w sytuacji gdy nie będą one wystarczające – środków kompensujących. W szczególności należy określić, czy będą występowały kolizje planowanych działań inwestycyjnych z formami ochrony przyrody, w tym działania, które mogą być sprzeczne z zakazami i przepisami obowiązującymi w granicach oszarów chronionych;
- W prognozie należy przedstawić także propozycje monitoringu skutków wdrażania ustaleń przedmiotowego dokumentu na środowisko przyrodnicze;
- Na załączniku graficznym należy przedstawić lokalizację planowanych działań inwestycyjnych (jeżeli na tym etapie znana jest ich lokalizacja) w odniesieniu do obszarów Natura 2000 i innych istniejących i projektowanych form ochrony przyrody oraz chronionych siedlisk przyrodniczych i stanowisk gatunków chronionych.

Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Sanitarny uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływana na środowisko zgodnie z art. 51 i art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza sporządzona dla Projektu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Miasta Szczecin powinna przede wszystkim określać, analizować i oceniać: przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a w szczególności na ludzi, wodę i powietrze z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy. Prognoza oddziaływania n środowisko powinna również przedstawiać: rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na warunki życia i na zdrowie ludzi, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Prognoza

oddziaływania na środowisko przedmiotowego dokumentu sporządzona zgodnie ze wskazanym zakresem, powinna wykazać (między innymi) czy realizacja ustaleń projektu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej może powodować negatywne oddziaływania na środowisko, a w szczególności na warunki życia i zdrowie ludzi; jeśli tak, to powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie występowania negatywnych skutków oddziaływania zamierzenia inwestycyjnego na środowisko, a zwłaszcza na życie ludzi.

Dyrektor Urzędu Morskiego uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej gminy Miasta Szczecin”, wskazując, że oprócz informacji zawartych w art. 51 ust. 2 ustawy ooś, w odniesieniu do zagadnień mających wpływ na polskie obszary morskie, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt. 1 i w art. 4 pkt. 1 i 4 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 934, z późn. zm.), w prognozie oddziaływania na środowisko należy odnieść się i uwzględnić następujące uwagi:

- Opisując stan środowiska należy uwzględnić istniejące i projektowane obszary chronione, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zlokalizowane na terenie i w sąsiedztwie obszaru objętego projektem Planu.
- Przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko należy zachować układ chronologiczny zwarty w art. 51 ust. 2 ustawy ooś. Informacje zawarte w prognozie powinny być stosowne do stanu wiedzy i metod oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektu Planu.
- W odniesieniu do planowanych do realizacji działań związanych bezpośrednio z ingerencją w ekosystem wód morskich należy określić ich wpływ na stan wód morskich w kontekście zapisów wymagań wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz podać klasyfikację stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

W przypadku stwierdzenia znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000, należy w prognozie wyraźnie wskazać i uzasadnić istnienie przesłanek wynikających z art. 34 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody.

4. SPORZĄDZENIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Do przygotowania Prognozy oddziaływania na środowisko przystąpiono w kwietniu 2015 po przygotowaniu projektu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Miasta Szczecin. Prognoza jest zgodna z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza jest zgodna z uzgodnionym zakresem z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie, Zachodniopomorskim Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym oraz Dyrektorem Urzędu Morskiego w Szczecinie.

5. UZYSKANIE WYMAGANYCH OPINII

O wymagane opinie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz Dyrektora Urzędu Morskiego wystąpiono 8. lipca 2015 roku.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w piśmie z dnia 6. sierpnia 2015 roku zaopiniował pozytywnie projekt Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Miasta Szczecin oraz nie wniósł uwag do Planu i Prognozy oddziaływania na środowisko.

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie z dnia 5. sierpnia 2015 roku pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zaopiniował pozytywnie „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Miasta Szczecin” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W ww. opinii Inspektor nie wniósł uwag.

Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie w piśmie z dnia 30. lipca 2015 roku zaopiniował pozytywnie projekt Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Miasta Szczecin oraz nie wniósł uwag do Planu i Prognozy oddziaływania na środowisko.

6. ZAPEWNIENIE UDZIAŁU SPOŁECZEŃSTWA W OPINIOWANIU

Prezydent Miasta Szczecin zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu. Informacje nt. przystąpienia do opracowywania projektu Planu i o jego przedmiocie, możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją oraz składania uwag i wniosków, w tym sposobie i miejscu ich składania, organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków zostały zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Miasta, Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta oraz w prasie (Kurier Szczeciński z 14 lipca 2015 r.)

W informacji przekazanej społeczeństwu wskazano na możliwość składania uwag i wniosków do tworzenia ww. dokumentu w formie pisemnej, przez okres 21 dni roboczych od daty podania obwieszczenia do publicznej wiadomości (**tj. od 15 lipca do 4 sierpnia 2015 r.**).

Uwagi i wnioski na formularzu konsultacji do ww. dokumentów można było składać w terminie 21 dni, tj. od 15.07.2015 r. do 4.08.2015 r.:

- w formie pisemnej na adres: Urząd Miasta Szczecin, Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, 70-456 Szczecin,
- ustnie do protokołu w ww. siedzibie Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska,
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres e-mail: wgkios@um.szczecin.pl

Z projektami dokumentów oraz innymi dokumentami zebranymi w przedmiotowej sprawie (stanowiska innych organów, jeżeli były dostępne) można się było zapoznać w terminie od dnia 15.07.2015 r. do dnia 4.08.2015 r.:

- w Urzędzie Miasta Szczecin, pl. Armii Krajowej 1, Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, pok. nr 6 w godz. 7.30 -15.30,
- na stronie internetowej Urzędu Miasta Szczecin w Biuletynie Informacji Publicznej, (www.bip.um.szczecin.pl; zakładka: ogłoszenia urzędowe).

W ramach konsultacji społecznych w dniach 21 i 29.07.2015r. w siedzibie Miasta odbyły się spotkania konsultacyjne, na którym przyjmowane były uwagi i wnioski.

7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

7.1. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W ramach analiz oceniono szczegółowo możliwe oddziaływania wszystkich obszarów wsparcia przewidzianych Planem na poszczególne elementy środowiska, w tym na:

różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, integralność obszarów chronionych, wodę, powietrze, ludzi, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne. Przy ocenie wykorzystano wypracowane kryteria oceny oddziaływania uwzględniające stan i największe problemy środowiska, możliwe negatywne oddziaływania i charakterystykę projektów, które mogą być wsparte przez Plan, jak też i cele dokumentów strategicznych UE oraz Polski.

Szczegółowe analizy zostały wykonane dla każdego typu zadań, jakie zidentyfikowano w trakcie analizy, które mogą być realizowane w ramach Planu. Należy podkreślić, że wobec ogólnego charakteru niektórych zadań zaproponowanych w Planie, przedstawione hipotetyczne oddziaływania zostały określone tylko w sposób ogólny, a konkretne oddziaływania będą zależały od lokalizacji i charakterystyki danego przedsięwzięcia proponowanego do wsparcia w ramach Planu.

W wyniku analiz stwierdzono, że negatywne oddziaływania na środowisko mogą nastąpić w zakresie realizacji inwestycji w zakresie komunikacji drogowej i kolejowej, termomodernizacja budynków, modernizacja i budowa sieci ciepłowniczych. Na załączniku graficznym przedstawiono planowane działania inwestycyjne względem form ochrony przyrody oraz stanowisk gatunków chronionych i siedlisk przyrodniczych, a analizę kolizji przedstawiono w dokumencie.

Oddziaływania negatywne w większości będą miały charakter krótkotrwały i miejscowy lub lokalny. Należy zaznaczyć, że wszystkie wymienione powyżej inwestycje w długiej perspektywie przyniosą korzyści dla ochrony stanu jakości powietrza oraz środowiska na terenie miasta Szczecin.

Pozytywne oddziaływania będą miały projekty z zakresu podniesienia efektywności energetycznej i ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, co służyć będzie przede wszystkim ludziom, ale też mogą wpłynąć na zużycie paliw i tym samym ograniczenie niekorzystnej emisji gazów cieplarnianych.

7.2. UZASADNIENIE ZAWIERAJĄCE UWAGI I WNIOSKI ZGŁOSZONE W TOKU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

W toku opiniowania oraz konsultacji społecznych zgłoszono uwagi do projektu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Miasta Szczecin które przedstawiono poniżej. W trakcie konsultacji społecznych nie wpłynęły uwagi i wnioski do Prognozy Oddziaływania na Środowisko.

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej
dla Gminy Miasto Szczecin

Imię i nazwisko /Nazwa podmiotu	Dokument do którego wnosi się uwagę/wniosek	Treść uwagi/wniosku	Uwzględniona (TAK/NIE/CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia	Powód nieuwzględnienia
Angelika Szerniewicz	PGN	prośba rozszerzenie opisu działalności gospodarczej	TAK	uwaga uwzględniona	-
Angelika Szerniewicz	PGN	projekt, rozszerzenie opisu dokumentu	TAK	uwaga uwzględniona	-
-	PGN	Należałoby rozpatrzyć odniesienie się do roku bazowego mamy już 2015 rok i wiele informacji jest możliwych do osiągnięcia i propozycja , aby porównać te dane z 2013 r. do roku bieżącego co pomoże w określeniu dziedzin na które mamy zwrócić szczególną uwagę oraz na te w których już mamy doświadczenia.	NIE	-	rok bazowy został określony na początku projektu i w porozumieniu z koordynatorami ustalono, że dla wszystkich gmin SOM 2013 rok będzie rokiem
-	PGN	W Szczecinie to budzi skojarzenia z .....flotą morską	NIE	-	hasło flota gminna jest pojęciem stosowanym powszechnie we wszystkich gminach
-	PGN	W tabelach harmonogramu termin realizacji jako planowany nie może być 2014 rok, bo to już przeszłość, możemy tylko określić co już zostało wykonane albo rozpoczęte i trwa.	NIE	-	inwestycje z 2014 zostały uwzględnione ze względu na ewentualną możliwość refundacji kosztów w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej

dla Gminy Miasto Szczecin

Imię i nazwisko /Nazwa podmiotu	Dokument do którego wnosi się uwagę/ wniosek	Treść uwagi/wniosku	Uwzględniona (TAK/NIE/CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia	Powód nieuwzględnienia
-	PGN	Należałoby przyjrzeć się niektórym zadaniom, a zwłaszcza oświatowym i można by było je pogrupować w jakieś programy realizacyjne np. jak remonty, modernizacje i nowe obiekty oraz zastanowić się czy wymiana zaworów grzejnikowych może się przyczynić do zmniejszenia emisji CO ₂ ?	NIE	-	zadania pogrupowano w jak największym możliwym stopniu , by jednocześnie nie utracić ważnych informacji - o kwotach inwestycji, i okresach realizacji, wymiana zaworów wiąże się z redukcją zużycia energii i emisji CO ₂
-	PGN	I pytanie na podstawie czego oparto wielkość planowanych nakładów finansowych.	NIE	-	wielkość planowanych nakładów określono z innych planów finansowo inwestycyjnych gminy - wpf, fiskali z i t , p o i s ń , ankiet
-	PGN	Należały się przyjrzeć i przeanalizować niektóre zaproponowane wskaźniki.	NIE	-	wskaźniki zweryfikowano raz jeszcze
-	PGN	Czy zwiększenie ilość km dróg jest dobrym wskaźnikiem np. zmniejszenia emisji zanieczyszczeń???	NIE	-	tak - często budowa nowych dróg ułatwia komunikację w mieście, likwiduje korki itp.
-	PGN	Np. czy wymiana „floty pojazdów” np. DPS wpłynie na zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska chyba że są to np. 20 letnie samochody.	CZĘŚCIOWO	tak - nowe samochody mają lepsze wskaźniki emisji - niższe zanieczyszczenia	-

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej

dla Gminy Miasto Szczecin

Imię i nazwisko /Nazwa podmiotu	Dokument do którego wnosi się uwagę/ wniosek	Treść uwagi/wniosku	Uwzględniona (TAK/NIE/ CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia	Powód nieuwzględnienia
-	PGN	Modernizacja oświetlenia boiska czy wpłynie na zmniejszenie ilości zanieczyszczeń ??	CZĘŚCIOWO	tak, jeśli zostanie zastosowane oświetlenie energooszczędne	-
-	PGN	Należy zweryfikować niektóre propozycje zadań wpływających na czystość powietrza i zmniejszenie emisji CO ₂ .	TAK	zweryfikowano	-
-	PGN	czy poniesienie kosztu .....ok. 4,8 mld zł w celu osiągnięcia efektu .....4% w redukcji CO ₂ jest dużym kosztem czy może nie bo efekt zmniejszenia redukcji na poziomie 4% jest ogromny????	TAK	4% redukcji CO2 to także duża wartość	-
-	PGN	Opis urządzeń tzw. ekologicznych do stosowania jako zamienniki paliwa stałego np. koksu czy węgla w postaci np. pomp ciepłych czy źródeł geotermalnych w Szczecinie – powinno być poparte analizami i oparte na doświadczeniach innych gmin np. Pyrzyc czy innych i czy to jest ekonomiczne i czy realne jest zastosowanie w tak dużym mieście jak Szczecin	NIE	-	rozdział zawiera bardzo ogólne możliwe zastosowania, należy poddawać analizie każdą pojedynczą inwestycję
-	PGN	Program powinien zawierać opis działań ,które już są realizowane oraz tych, które należałoby wykonać, aby osiągnąć zamierzony cel i to w sposób etapowy. Należałoby podać przedsięwzięcia do wykonania już teraz i z podaniem kwot na ich realizację i takie w perspektywie a i takie, które zależą od prawa niezależnego od Gmin np. zmiana zarządzeń czy ustaw w zakresie stosowania urządzeń odpylających w przemyśle czy stosowanie urządzeń (katalizatorów) np. w samochodach.	NIE	-	plan został wykonany zgodnie z wytycznymi NFOŚiu - instytucji finansującej opracowanie PGN

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej

dla Gminy Miasto Szczecin

Imię i nazwisko /Nazwa podmiotu	Dokument do którego wnosi się uwagę/ wniosek	Treść uwagi/wniosku	Uwzględniona (TAK/NIE/ CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia	Powód nieuwzględnienia
-	PGN	Należałoby się pochylić nad analizą ekonomiczną w odniesieniu do osiągnięcia efektu ekologicznego (jak wykonamy przedsięwzięcie to osiągniemy taki cel i wydamy tyle pieniędzy). I PGN w efekcie to nie przyczyni się do poprawy stanu środowiska i jakości życia mieszkańców Gminy Miasta Szczecin, ale dzięki wdrożeniu w życie jego zapisów to może osiągniemy efekty zamierzone.	NIE	-	plan został wykonany zgodnie z wytycznymi NFOŚiu - instytucji finansującej opracowanie PGN
-	PGN	poprzez „termomodernizację budynków„	TAK	zmieniono zapis	-
-	PGN	Proponuję: „wykonanie audytu termomodernizacyjnego wskazującego najefektywniejsze działania oraz poziom oszczędności energii a także analizy opłacalności”	TAK	zmodyfikowano treść zgodnie z uwagą	-
-	PGN	Termomodernizacja budynków mieszkalnych stanowiących własność SZTBS Sp. z o.o. ...	TAK	skreślono komunalnych, dodano że są własnością SzTBS	-
-	PGN	Szczecińskie TBS Sp. z o.o. Termomodernizacja była realizowana tylko przez SZTBS Sp. z o.o. Zakończono 2015	TAK	zostawiono tylko STBS jako jednostkę realizującą	-
-	PGN	Budynki nie są budynkami komunalnymi w budynkach są Wspólnoty Mieszkaniowe	TAK	skreślono komunalne, WM oznacza Wspólnoty Mieszkaniowe	-
-	PGN	Realizowane w ramach Kawki 2 z wyłączeniem bud. Al. Piastów 75 OF. – Kawka 1 . Zgłoszone do ZIT SOM do termomodernizacji z wyłączeniem bud. Al. Piastów 75 of	TAK	usunięto zadanie - ujęte są w kawkach	-
-	PGN	Budynki nie są budynkami komunalnymi w budynkach są Wspólnoty Mieszkaniowe	TAK	skreślono komunalne	-
-	PGN	Do wyjaśnienia ujęte Kawka 1 i Kawka 2	TAK	wykreślono zadania - są już ujęte w Kawce	-

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej
dla Gminy Miasto Szczecin

Imię i nazwisko /Nazwa podmiotu	Dokument do którego wnosi się uwagę/ wnioszek	Treść uwagi/wniosku	Uwzględniona (TAK/NIE/CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia	Powód nieuwzględnienia
-	PGN	budynków mieszkalnych dopisać SZTBS Sp. zo.o Budynki nie są budynkami komunalnymi w budynkach są Wspólnoty Mieszkaniowe Kawka 2 TBS wykonuje również prace w swoich lokalach	TAK	wykreślono zadania - są już ujęte w Kawce	-
-	PGN	Budynki nie są budynkami komunalnymi w budynkach są Wspólnoty Mieszkaniowe	TAK	skreślono komunalne	-
-	PGN	Szczecińskie TBS /WM/GMS Ilość budynków w których zastosowano odnawialne źródła energii dla części wspólnych	TAK	zmieniono jednostkę realizującą	-
-	PGN	Czy nie ma tu pomyłki w tytule kolumny? Nie wpisano TBS-ów . Wszędzie gdzie jest sektor mieszkaniowy powinny być dopisane TBS-y	NIE	-	nie ma pomyłki - tabela odnosi się do ogólnokrajowego programu finansującego zadania
-	PGN	Należy uaktualnić zadania, których źródłem w harmonogramie są fiszki ZIT i POIiS	TAK	Usunięto zadania, które nie znajdują się już w fiszkach: Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Szczecinie – etap II - zadanie obejmowało częściowo inne zadania, więc je usunięto a zostawiono zadanie podające szczegółowo budynki które będą termomodernizowane w ramach tego zadania: Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej - etap II: Zespół Szkół Nr 4, Zachodniopomorskie Centrum Edukacji Morskiej i	

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej

dla Gminy Miasto Szczecin

Imię i nazwisko /Nazwa podmiotu	Dokument do którego wnosi się uwagę/ wniosek	Treść uwagi/wniosku	Uwzględniona (TAK/NIE/CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia	Powód nieuwzględnienia
				<p>Politechnicznej, Zespół Szkół Budowlanych, Zespół Szkół Nr 2 w Szczecinie, Gimnazjum Nr 10, Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji i Rehabilitacji, ul. W. Szafera 7, DPS Dom Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej, DPS „Dom Kombatanta” „Budowa i przebudowa drogi rowerowej łączącej ul. Kupczyka, Wojska Polskiego, Zaleskiego, Wyspiańskiego, Monte Cassino z węzłem przesiadkowym Głębokie - zmieniono na Budowa i przebudowa trasy rowerowej wzdłuż alei Wojska Polskiego, Modernizacja ul. Smoczej, „Trasa Północna, etap III - Budowa nowej ulicy od ul. Łącznej do ul. Szosa Polska”, „Przebudowa ulicy Kolumba z placem przeddworcowym”, zweryfikowano resztę zadań np. poprawiono nazwę zadania, zakres koszty: Zakup taboru autobusowego niskoemisyjnego -w ilości sztuk 100 zmieniono na</p>	

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej
dla Gminy Miasto Szczecin

Imię i nazwisko /Nazwa podmiotu	Dokument do którego wnosi się uwagę/ wniosek	Treść uwagi/wniosku	Uwzględniona (TAK/NIE/ CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia	Powód nieuwzględnienia
				Zakup taboru autobusowego niskoemisyjnego –w ilości sztuk 20	
Doradcy energetyczni WFOŚ	PGN	W harmonogramie uwzględnić zadania realizowane przez mieszkańców, które wpłyną na zwiększenie efektów ekologicznych w gminach.	TAK	Do harmonogramu PGN dodano dodatkowe zadania - montaż instalacji oze, termomodernizację budynków oraz wymianę źródeł ciepła na bardziej przyjazne środowisku lub przyłączenie do m.s.c. - realizowane przez osoby fizyczne	
Doradcy energetyczni WFOŚ	PGN	Uzasadnienie przyjęcia roku 2013 jako bazowy	TAK	W rozdziale 4 dotyczącym metodyki dodano uzasadnienie wyboru roku bazowego 2013	
Doradcy energetyczni WFOŚ	PGN	Cele szczegółowe – muszą wynikać z zadań zawartych w harmonogramie	TAK	W każdym PGN zweryfikowano i ewentualnie poprawiono cele tak aby były spójne z zaplanowanymi zadaniami	
Doradcy energetyczni WFOŚ	PGN	Edukacja ekologiczna – dodać zapisy	CZĘŚCIOWO	zweryfikowano harmonogram - wskazane cel i zadania są już w dokumencie	

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej
dla Gminy Miasto Szczecin

Imię i nazwisko /Nazwa podmiotu	Dokument do którego wnosi się uwagę/wniosek	Treść uwagi/wniosku	Uwzględniona (TAK/NIE/CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia	Powód nieuwzględnienia
Doradcy energetyczni WFOŚ	PGN	Zalecenia dotyczące dodania informacji o strukturze organizacyjnej i osobie odpowiedzialnej za realizację PGN	TAK	W podrozdziale 6.1. dotyczącym Koordynacji oraz struktury organizacyjnej dodano informację o odpowiedzialności organu uchwałodawczego za realizację dokumentu oraz informację o konieczności utworzenia stanowiska dla osoby monitorującej i raportującej realizację PGN	
Doradcy energetyczni WFOŚ	PGN	Zalecenie dotyczące dodania informacji o sposobie monitoringu	TAK	Rozdział 7.3.2. zawiera wytyczne dotyczące sposobów monitorowania i raportowania efektów realizacji PGN, dodatkowo dodano zalecenie dotyczące częstotliwości wykonywania raportów i oceny realizacji dokumentu	
Doradcy energetyczni WFOŚ	PGN	Streszczenie – uwzględnić proces przeprowadzenia SSOŚ oraz interesariuszy dokumentu	TAK	Dodano akapity dotyczące przeprowadzonej SSOŚ oraz wymieniono interesariuszy dokumentu	

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej
dla Gminy Miasto Szczecin

Imię i nazwisko /Nazwa podmiotu	Dokument do którego wnosi się uwagę/wniosek	Treść uwagi/wniosku	Uwzględniona (TAK/NIE/CZĘŚCIOWO)	Sposób uwzględnienia	Powód nieuwzględnienia
Ewa Pawlak	PGN	Dodać do harmonogramu rzeczowo-finansowego zadanie z fiszki: Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej z wykorzystaniem istniejących odcinków linii kolejowych Nr 406, 273, 351		Dodano do harmonogramu zadanie: Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej z wykorzystaniem istniejących odcinków linii kolejowych Nr 406, 273, 351 całkowity koszt realizacji inwestycji 736 811 tys. zł	

8. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko nie było wymagane i nie zostało przeprowadzone na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. W Prognozie nie stwierdzono konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ocena ryzyka wystąpienia znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko jest obligatoryjnym elementem analiz przeprowadzanych w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jest to wymóg przewidziany w prawie krajowym, wynikający z przepisów prawa międzynarodowego - Konwencji EKG ONZ o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r., zwanej dalej „Konwencją” oraz dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie ocen wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. UE L 197 z 21.7.2001, str. 30, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157, z późn. zm.) tzw. „dyrektywy SEA”. Z treści art. 2 ust 3 Konwencji wynika, że procedurze oceny oddziaływań transgranicznych poddaje się przede wszystkim konkretne przedsięwzięcia inwestycyjne. Ponadto Konwencja i w ślad za nią prawo unijne wymagają, aby procedurze oceny poddawać również projekty planów i programów, których realizacja może wywoływać znaczące skutki środowiskowe na terenie państwa sąsiedniego. W załącznikach I i III do Konwencji podano listę typowych przedsięwzięć wymagających takiej oceny, a także wskazano kryteria kwalifikujące te działania do przeprowadzanie oceny, do których w szczególności zalicza się wielkość, lokalizację oraz poziom narażenia. Jak wynika z przeprowadzonych dla potrzeb Prognozy analiz, w ramach Planu nie będą wspierane przedsięwzięcia wymieniane w ww. załącznikach.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

Zaproponowane w Planie cele i działania nie będą powodować znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Jednak aby móc ocenić wpływ inwestycji, jak również postęp w realizacji założeń określonych w dokumencie i w razie konieczności podejmować na bieżąco działania korygujące, jeśli będą wymagane, należy wdrożyć także system monitoringu.

Wdrażanie rozwiązań przewidzianych w omawianym Planie wymaga stałego monitorowania oraz szybkiej reakcji w przypadku pojawiania się rozbieżności pomiędzy projektowanymi rezultatami a stanem rzeczywistym. Podstawą właściwej oceny wdrażania założeń Planu, a także określenia problemów w osiągnięciu założonych celów jest prawidłowy system sprawozdawczości, oparty na zestawie określonych wskaźników. Powinien on zapewnić stałą kontrolę jakości zarządzania środowiskiem planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz pozwolić regulować działalność podmiotów, a jednocześnie ułatwiać funkcjonowanie systemu wydawania decyzji, udzielania zezwoleń i egzekucji.

Plan określa konstrukcję systemu monitorowania umożliwiającego pomiar, kontrolę, interpretację efektów realizowanych działań oraz uaktualnienia dokumentu. W dokumencie tym zaproponowano wskaźniki, które powinny pozwolić określić stopień realizacji poszczególnych działań. Wskaźniki dotyczyć będą rezultatów oraz produktów Planu. Projekt dokumentu zawiera zestaw wskaźników do monitorowania projektu – część z nich bezpośrednio wskazuje na efekty dotyczące jakości środowiska, np. zużycie energii.

Zamieszczone w dokumencie propozycje wskaźników monitorowania jego realizacji są właściwe i pozwalają wraz z wynikami monitoringów prowadzonych przez inne powołane

do tego służby (WIOŚ, RDOŚ) ocenić zmiany, jakie nastąpią w środowisku w wyniku ich realizacji. Najistotniejszymi w zakresie realizacji Planu będą wyniki badań jakości powietrza na terenie miasta, szczególnie pod względem stężeń pyłów PM10, PM2,5, benzo(a)pirenu, związków siarki i azotu.

10. UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU W ODNIESIENIU DO ROZPATRYWANYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Ustalenia analizowanego Planu są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego, gospodarczego i społecznego gminy Miasta Szczecin. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z krajowym ustawodawstwem, dokumentami obowiązującymi na terenie gminy i województwa oraz wykorzystują instrumenty służące do jego zrównoważonego rozwoju. Ustalenia Planu bezpośrednio nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz zawierają wiele rozwiązań korzystnych dla środowiska na obszarach zurbanizowanych, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach planu uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań w mieście Szczecin.